

Het heiligenboek

Efrem de Syriër *Tom Zwaenepoel*

Efrem de Syriër (Mor Efrem Suroyo) wordt omstreeks 306 geboren. Na zijn diakenwijding ontplooit hij zich in zijn geboortestad Nisibis, het huidige Nusaybin, aan de Turks-Syrische grens, tot een vermaard theologisch leraar en gevraagd raadgever. Daar sticht hij een theologische school en wordt hij door zijn wijsheid en vroomheid invloedrijk. Wanneer die stad in 363 aan de Perziërs wordt afgestaan, trekt hij naar Edessa, het huidige Urfa, in Zuidoost-Turkije. Hij leeft als kluizenaar in een grot nabij de stad, studeert en schrijft biddend en vastend, treedt als boeteprediker op en bestrijdt de ketters. Als bescheiden diaken (dienaar) staat zijn hele leven in het teken van de medemens. Hij staat in dienst van zieken en bisschoppen die hem wegens zijn intelligentie om raad vragen. Hoe groter zijn roem, hoe meer hij zich terugtrekt. Tijdens de verzorging van pestlijders wordt hij zelf besmet en hij sterft in 373. In 1920 wordt hij door de katholieke Kerk verheven tot kerkleraar.

Efrem (de vruchtbare) is een uitstekend theoloog en auteur. Hij schrijft talrijke commentaren op Bijbelse boeken en dogmatisch-polemische werken in het Syrisch. Vele worden vertaald in het Armeens en het Grieks, en via

laatstgenoemde taal in het Latijn en Slavisch. Hij geldt als grootste redenaar en hymnendichter van de oude Syrische Kerk. Zijn liturgische poëzie heeft een grote invloed op de Syrische en Griekse hymnografie. Als poëtisch theoloog slaagt hij erin de theologische reflectie te verdiepen met paradoxen en beelden. In zijn zoektocht naar God plaatst hij beelden tegenover elkaar, om zo door te dringen in het diepste geheim van God. Theologie wordt liturgie en muziek. Ter verspreiding van die hymnen gebruikt Efrem populaire melodieën, waardoor hij zich ook ontplooit als groot componist en musicus. Terecht eren Syrische Kerken hem als 'de lier van de heilige Geest' of 'de harp van God'. Zijn meer dan honderd overgeleverde hymnen bevatten interessante reflecties over God, Maria, geloof, poëzie en gezang.

Efrem de Syriër slaagt erin in een poëtische taal de betekenis van het geloof te omschrijven. Zo staat in *Carmina Nisibena* te lezen: „Als de aarde wordt bewerkt, brengt ze goede veldvruchten voort. Als de zee met roerriemen wordt bewogen, is ze tevreden. Als erts, zilver en goud worden bewerkt, gaan ze glanzen. Zo wordt de mens door discipline ook beter.” In zijn eerste toe-

spraak over het geloof legt hij uit wat de meerwaarde is van een waarachtig geloof: „Het geloof is voor jou nog beter dan het schip op zee, want het schip wordt weliswaar door het stuur gered, maar de golven kunnen het doen zinken. Je geloof verzinkt niet als jouw wil het niet wil.”

In de schilderkunst wordt Efrem de Syriër afgebeeld in kerkgewaad met partituur of notenbalk. Tijdens de algemene audiëntie van 28 november 2007 beklemtoont paus Benedictus XVI dat Efrems gezangen „de harten van de gelovigen blij maken” en „ons geloof en onze hoop sterken”, omdat liederen niets anders zijn dan „de vreugde van de liturgie”. Voor Joseph Ratzinger is de taal van de muziek universeel. Tot de leden van het Radio-Sinfonieorchester Stuttgart zei hij op 16 april 2007 dat hij ervan overtuigd is dat muziek „de universele taal van de schoonheid is en het vermogen heeft om mensen van goede wil over de hele aarde samen te brengen”. Muziek spoort mensen aan om „hun blik te richten op het Hoge en zich voor het absoluut goede en schone te openen, die hun laatste bron in God zelf hebben”. Na een concert van de Regensburger Domspatzen in de Sixtijnse Kapel op 22 oktober 2005 drukte de Duitse kerkleider

de wens uit dat „de harmonie van de gezangen en de muziek, die geen sociale en religieuze grenzen kennen, een blijvende uitnodiging zijn voor de gelovigen en alle mensen van goede wil om gemeenschappelijk de universele taal van de liefde te zoeken”. Lieder van onder andere Efrem de Syriër maken het de mensen mogelijk om een wereld van rechtvaardigheid en solidariteit, hoop en vrede op te bouwen.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

24 januari, 21.40 uur, Canvas. *At Home in the World*, Deense documentaire uit 2015. In Lynge in Denemarken worden in een school van het Rode Kruis jonge vluchtelingen uit conflictgebieden van over de hele wereld bijeengebracht. Documentairemaker Andreas Kofoed volgt vijf van hen gedurende een periode van meerdere jaren. Allen worstelen ze met dezelfde vraag: krijg ik een verblijfsvergunning of word ik teruggestuurd? Terwijl overal in Europa jonge vluchtelingen kampen met vergelijkbare omstandigheden, toont *At Home in the World* het belang van veiligheid, stabiliteit en onderwijs, maar ook een manier om voor hen te zorgen en hen te helpen hun weg te vinden naar een betere toekomst.

24 januari, 22.05 uur, één. Eerste aflevering van *Joanna Lumley's Trans-Siberian Adventure*, driedelige reisserie waarin de bekende Britse actrice van Hongkong naar Moskou spoort, via China en Mongolië.

De vrome kudde

Historisch Ingezonden door Jan Umans

Ontmoeting tussen Albert Einstein en Charlie Chaplin.

– Wat ik het meest bewonder in uw kunst, mijnheer Chaplin, is uw universaliteit. U zegt niet één woord en toch begrijpt de hele wereld u!

– Dat is waar, mijnheer Einstein, maar uw heerlijkheid is nog groter. De wereld bewondert u, terwijl niemand u begrijpt.

Begrafenis Ingezonden door Achiel Magnery

Piet Vrolings zit in de kroeg, wanneer er buiten een begrafenisstoet langskomt. Piet neemt eerbiedig zijn pet af. Zegt een cafébezoeker goedkeurend:

– Wat doe je dat netjes.

Waarop Piet:

– Ach ja waarom niet. We waren tenslotte 28 jaar met elkaar getrouwd.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

leenman uitstekend strookje		pelgrims- tocht	moeder- overste		gebogen been		sterren- kijker	weefsel loofboom
			uitgave grond om boerderij		1			
erg					roofdier niet breed			
woon- plaats kleverig		4			autogas rund			3
				afgemat steen	7			strijd- perk
opge- taste hoop	warme drank		betaal- plaats familieid					melk- klier
					ruw kleding- stuk			5
roofvis vlucht- heuvel			2		baken in zee zang- noot			
				rivier in Frankrijk				6
ver- dieping								9

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel: